

Huvudman

Karlskoga kommun
bun@karlskoga.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Skrantaskolan i Karlskoga kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 2022-01-18

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskoga kommun att senast den **2023-02-09** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan och utredning av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Karlskoga kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Karlskoga kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan och utredning av särskilt stöd

1. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 1 oktober 2022 – 30 januari 2023 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 9 februari 2023. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och beslut om åtgärdsprogram, betygssättning och betygskatalog, arbetet med studiero samt arbetet med frånvaro.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2021 genomfört en tillsyn av Skrantaskolan i Karlskoga kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, betygssättning och betygskatalog, arbetet med studiero samt arbetet med frånvaro.

Skolinspektionen beslutade den 18 januari 2022 att förelägga Karlskoga kommun att senast den 2 maj 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, betygssättning och betygskatalog samt arbetet med studiero. Vidare tilldelade Skolinspektionen Karlskoga kommun en anmärkning gällande arbetet med frånvaro.

Karlskoga kommun inkom den 25 april med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Skolinspektionen genomförde därefter ett uppföljningsbesök i Skrantaskolan den 8 och 9 september 2022. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, personal i elevhälsan samt med rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. stöddokumentation för enskilda elever och betygskataloger.

Karlskoga kommun inkom den 28 september med synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning. Därefter har Karlskoga kommun efter en begäran om komplettering inkommit med ytterligare redovisning den 14 oktober 2022. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Karlskoga kommun har avhjälpt de påtalade bristerna.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och specialpedagoger framgår att elevernas behov av särskilt stöd inte alltid utreds efter att en anmälan om utredning av särskilt stöd lämnats av lärare till rektorn. När rektorn får in en anmälan om utredning av särskilt stöd görs en bedömning av huruvida lärarna gett eleverna extra anpassningar och det förekommer att rektorn skickar tillbaka anmälan och ställer frågor till läraren om huruvida extra anpassningar har getts. Lärarna kan då behöva sätta in extra anpassningar istället för att det startas en utredning av elevernas behov av särskilt stöd. Detta tillvägagångssätt var också i enlighet med den rutin som inkommit till skolinspektionen den 25 april 2022. Denna rutin har sedermera reviderats och en ny rutin har inkommit till Skolinspektionen den 14 oktober 2022. Huvudmannen har också informerat rektorn om skyldigheten att utreda elevens eventuella behov av särskilt stöd efter att en anmälan har lämnats till rektorn.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av dokumentation i form av bland annat betygs kataloger, pedagogiska utredningar och åtgärdsprogram. Av granskningen av elevdokumentationen framgår att det finns elever som haft F i betyg i flera ämnen vid betygssättningen höstterminen 2021 samt vårterminen 2022 och att det inte skett någon anmälan eller utredning av särskilt stöd för dessa elever. Detta bekräftas under intervju med specialpedagogerna som uppger att de aktuella eleverna erhållit extra anpassningar men att det inte gjorts någon anmälan eller utredning av särskilt stöd. Specialpedagogerna uppger vidare att det främst är frånvaroproblematik och social problematik som inte omhändertas inom ramen för arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Det genomförs åtgärder för dessa elever men deras behov har inte anmälts, utretts eller omhändertagits inom ramen för åtgärdsprogram. Specialpedagogerna uppger att de sociala utredningarna ska omhändertas inom ramen för stödprocesserna i framtiden men att det inte gjorts hittills. Av huvudmannens synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår att en representant för huvudmannen genom samtal har klargjort för rektorn att åtgärder som tar sikte på att exempelvis ge stöd åt en elev att närvara i skolan eller att stödja elever i social problematik ska beslutas och dokumenteras inom ramen för åtgärdsprogram. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att rektorn har reviderat skolans rutin så att det framgår att även sociala utredningar ska inkluderas i skolans arbete med särskilt stöd. Den reviderade rutinen har getts in till Skolinspektionen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt

framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister i skolans arbete när det gäller att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som inte har anmälts och utretts för behov av särskilt stöd trots att ett sådant behov befaras föreligga. Om en elevs behov inte utreds alls eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Utan en utredning är det också svårt för lärare och rektorn att veta att eventuella insatser som sätts in motsvarar elevens behov.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn och elevhälsan uppger under intervjuer att eleverna ges extra anpassningar utifrån behov och att extra anpassningar följs upp under elevhälsamöten och arbetslagsmöten. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, elevhälsa och elever att det från och med läsårets start 2022/2023 inte längre bedrivs någon aulaundervisning vilket tidigare medförde att det inte fanns förutsättningar att ge elever extra anpassningar.

Huvudmannen har i samband med redovisning av vidtagna åtgärder inkommit med en rutin för arbetet med stöd som omfattar arbetet med hela stödprocessen. Vidare framgår av huvudmannens redovisning att det har skett flera utbildningsinsatser för personalen kring arbetet med stöd.

Av huvudmannens redovisning framgår en förteckning över bland annat antalet utredningar som startats och beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Av redovisningen framgår även datering för när utredningarna startats och när beslut fattats. Däremot saknas datum för vissa beslut om särskilt stöd. Elevhälsan och rektorn uppger under intervjuer att luckorna i redovisningen beror på hanteringen i kommunens digitala system och att det i realiteten finns beslut om utredningar och särskilt stöd. Anledningen till att

uppgifterna saknas i redovisningen är att besluten inte klarmarkerats i det digitala systemet och därmed inte syns i redovisningen.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § andra stycket skollagen ska huvudmannen se till att lärare och annan personal vid skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen följer bland annat ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av Lgr 22, avsnitt 2.8, framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygsättning och betygs katalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det skett utbildningsinsatser gällande betygsättning och signering av betyg av både huvudmannen och rektorn. Vidare framgår av redovisningen att rektorn, i aktuella fall med obehöriga lärare, skapat förutsättningar för sambedömning tillsammans med behöriga lärare. Rektorn har även säkerställt att betygsättningen sker i enlighet med författningarnas krav.

Avslutningsvis har huvudmannen inkommit med en rutin samt en powerpointpresentation avseende betygssättning och signering av betyg.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 4 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. Av 7 § samma föreskrift följer att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsa och elever framgår att det från och med läsårets start 2022/2023 inte längre bedrivs någon aulaundervisning vilket tidigare bidrog till att undervisningen inte präglades av studiero. Eleverna uppger under intervju att det numera oftast är studiero i undervisningen även om regeln gällande mobiltelefoner inte alltid efterlevs. Rektorn uppger under intervju att det inte kommit till rektorns kännedom att användandet av mobiltelefoner skulle utgöra ett problem i undervisningen. Rektorn uppger vidare att personalen under arbetsplatsträff har informerats om att alla lärare måste se till att ordningsregeln om mobiltelefoner efterlevs. Rektorn har även talat med elevrådet och i klasser om vad som gäller avseende användandet av mobiltelefoner.

Av huvudmannens redovisning av åtgärder framgår att rektorn har lett och samordnat arbetet med att utforma skolmiljön så att eleverna tillförsäkras studiero genom att skapa ett gemensamt förhållningssätt till skolenhetens ordningsregler. Exempelvis har det skett diskussioner med eleverna i skolenhetens likabehandlingsteam och med flera personalgrupper. Ordningsreglerna har också reviderats under medverkan av eleverna avseende regeln om mobiltelefoner.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av Lgr 22, avsnitt 2.3, framgår bland annat att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Av Lgr 22, avsnitt 2.8, framgår bland annat att rektorn, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn har vidare motsvarande ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Karlskoga kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller arbetet med studiero. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn rapporterar elever med upprepad eller längre frånvaro till huvudmannen och att utredningar startas för aktuella elever. Huvudmannen har även inkommit med en reviderad rutin för skolpliktsbevakning och frånvarohantering. Vidare har rektorn informerat personalen om rutinen och skollagens krav avseende arbetet med frånvaro och frånvaron följs upp månadsvis av skolledning och kuratorn.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska en elev i grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår bland annat att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen

8 (8)

Dnr 2021:5659

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av beslutsfattaren Arvid Brogren

Utredaren Alexander Aleryd har varit föredragande i ärendet.